

PREDGOVOR

V svet dišav nas v svojem besedilu s filmskim naslovom *Vonj po ženski* popelje **Tim Prezelj**, ki raziskuje voh kot enega najstarejših in najpomembnejših čutil, čeprav je njegovo delovanje še vedno slabo pojasnjeno. Osredotoča se na vpetos vonja v socialno vedenje in izpostavi Coco Chanel, ki je svoj par-fum Chanel N° 5 izkoristila za modno revolucijo. **Mojca Ramšak** se v svojem prispevku *Družbeni koncepti vonjav* med drugim ukvarja z družbenokulturnimi konteksti, ki določajo popularnost vonjev in njihovo trženje. Ugotavlja, da tako fiziološke značilnosti voha kot tudi antropološko razumevanje sveta vonjev pomembno vplivajo na parfumsko industrijo. **Tajda Hlačar** v svojem prispevku *Chanelov modernistični projekt: mala črna obleka* opozori na nezanimljiv vpliv, ki ga je fenomen Chanel imel na družbene spremembe in transformacijo mode. Prikaže povezavo med vodilnimi avantgardističnimi oz. modernističnimi smermi in Chanelom, kar med drugim rezultira v mali črni obleki. Prispevek **Tine Verbič** *Mala črna obleka: nastanek in obstanek prve ženske klasike* raziskuje vzroke, ki so botrovali pojavi, da je avantgardna mala črna obleka Coco Chanel postala klasika ženskega oblačenja in se kot taka obdržala vse do danes. Avtorica ne izključuje pomembnosti nekaterih drugih modnih oblikovalcev in ugotavlja, da je zamečke male črne obleke moč najti v moški modi. Kako so se oblačili v visokem srednjem veku, v svojem članku *Obleka naredi človeka* razpravlja **Mateja Gaber** in podrobneje predstavi nemška minezengerja Ulricha Lichtensteinskega ter Walterja von der

Vogelweideja. Medtem ko je Ulrich znan kot avtor prvega avtobiografskega romana v nemščini in kot vitez, ki je kot kraljica Venera v ženski preobleki potoval tudi po slovenskem etničnem ozemlju, je Walter veliki nemški pesnik, ki ga kos oblačila – krzneni plašč, darilo passavšega škofa Wolfgerja von Erla, lahko umešča med pripadnike viteškega stanu. **Jerca Legan Cvikl** poudarja pomembno vlogo Coco Chanel pri osvobajanju in opolnomočenju ženske. V svojem članku *Pionirka ženskega osvobajanja* se dotakne nekaterih simbolov, ki še danes zaznamujejo modno hišo Chanel, ter predstavi poglobitve attribute, s katerimi je Coco Chanel povzročila revolucijo v svetu mode. **Lara Burazer**, avtorica članka *Fenomen Chanel v kontekstu ameriškega kulturnega fenomena*, analizira fenomen Chanel v kontekstu njegove umeščenosti v ameriški kulturni prostor. Skuša ga razumeti na podlagi nekaterih drugih kulturnih specifik in (tudi) na podlagi primerjave s fenomenom angleščine kot globalnega jezika. Fenomenu Chanel kot pionirju in znanilcu (družbenih) sprememb pripiše povezovalno vlogo. **Mojca Marija Peternel** v svojem prispevku *Kaj imajo skupnega Chanel, časopisi in gledališče?* raziskuje pojavnost Chanel v slovenskem in dunajskem časopisju na začetku 20. stoletja, ko se je Coco Chanel začela uveljavljati v svetu mode. Predstavi zgodbo z gledaliških odrov, ki se je zaradi neprimerne omembe Chanelovega parfuma končala s tožbo in denarno poravnavo. **Katarina Švab** v prispevku *Coco Chanel v slovenskih knjižnicah* zelo podrobno predstavi gradivo, ki je na voljo v slovenskih knjižnicah in je kakorkoli povezano s Coco Chanel. Na podlagi izposoje in razporeditve gradiva ugotavlja priljubljenost velike modne oblikovalke, obenem pa preverja pogostost knjižničnih prireditvev, ki se osredotočajo na fenomen Chanel ali modo nasploh. **Darko Čuden** se v prispevku *Kakšen okus ima vonj oziroma upovedovalne strategije vonja v romanu Patricka Süskinda Parfum in nekaj vzporednic iz ved o vinu, gobah, vrtnicah in pivu ukvarja z upovedovanjem vonja oz. voha v pisanem in govorjenem slovenskem jeziku, poišče primere v slovenski umetni in ljudski poeziji ter navede nekaj kriterijev, ki jih avtorji priročnikov o vinu, gobah, vrtnicah in pivu uporabijo za opis vonja. **Milena Mileva Blažić** išče povezavo med navidez nepovezanima literarnima deloma, ki že vrsto let spadata v kanon (zlasti) evropske literarne dediščine, in reklamo za parfum Chanel N° 5, ki mu pripisujemo vseprisotnost na trgu parfumov. Avtorica skuša odgovoriti na vprašanje: *Kaj imajo skupnega Biblija, Grimmove pravljice in Chanel N° 5.* **Ana Obid** nas popelje v začetke 20. stoletja, ko si je *Ballets Russes* šele utiral pot na Zahodu. Prispevek z naslovom*

Coco Chanel in Ballets Russes: inovativni pristopi v kostumografiji prikaže vlogo Coco Chanel, ki jo je odigrala ne samo v odnosu do Djagileva, temveč do ključnih osebnosti iz sveta umetnosti v začetnih letih prejšnjega stoletja. **Nina Misson** v svojem prispevku *Coco Chanel in Stravinski* podrobneje predstavi razmerje med modno ikono in Igorjem Stravinskim. Coco je bila zaslužna za ponovno uprizoritev *Posvetitve pomladi*, ki jo je finančno znatno podprla, obenem pa je ruskemu skladatelju in njegovi družini ponudila dom v svoji vili Bel Respiro. *Ikonografija Coco Chanel* je prispevek **Katarine Richter**, ki raziskuje številne simbole, ki so zaznamovali ustvarjalno delo Coco Chanel. Analiza preteklosti nam lahko ponuja nekatere razlage zanje, veliko simbolov pa nam zaradi kontradiktornih izjav Coco Chanel še danes ostaja nepojasnjenih in nerazložljivih. **Brane Kovič** v svojem zaključnem eseu *Coco Chanel kot celostna umetnina* povzame različna dejstva, spoznanja in tudi domneve, ki so in še spremljajo podobo Coco Chanel. Na podlagi širokega poznavanja umetnostnih in zgodovinskih tokov jo umesti v širši kontekst.